BEŞER DAKİKALIK HİKÂYELER

KENAN HULÛSİ KORAY

Hazırlayan
M. Kayahan ÖZGÜL

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1921
EDEBÎ ESERLER: 978

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-450-8

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

Yayınevinin Notu: Hazırlayanın imlasına uyulmuştur.

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk - Göktürk Ömer Çakır

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Baskı ve Cilt: VİZYON BASIMEVİ KAĞITÇILIK
MATBAACILIK VE YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No:1/Z
Beylikdüzü/İSTANBUL Tel: (0212) 671 61 51
Sertifika No: 52098

İstanbul- 2023

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Kenan Hulûsi Koray:
(1906-1943) İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde okudu. Servet-i Fünun'da çıkan hikâyeleriyle tanındı. 1934'te *Vakıt* Gazetesi'nde yazmaya başladı ve kısa bir süre sonra da gazetenin yazıişleri müdürü oldu. Adapazarı'nda askerliğini yaparken tifüsten vefat etti. Yaşarken yayımladığı beş hikâye kitabına ilâveten, *Osmanoflar* adında bir romanı da vardır.

M. Kayahan Özgül:
1961'de Ankara'da doğdu. Gazi Üniversitesi'nde öğretim üyesidir.

İÇİNDEKİLER

BİR DOSTUM VE BİR POSTHUME:
KENAN HULÛSİ 9

BEŞER DAKİKALIK HİKÂYELER 19
MİRAS KEÇE 21
TUHAF İNSANLAR 25
ALTI SENE EVVEL 29
BİR GEÇİM YOLU 33
KÜÇÜK YALANLAR 37
910 MODELİ 41
CEVİZLER 45
GÜMÜŞ YIL 49
ODA HİZMETÇİSİ 53
SATILIK KISRAK 57
BİR MAYMUN NUMARASI DAHA 61
BİR BEYAZ RUS 67
YEŞİL GÖZLÜ YARAMAZ 75
YOLDA 79
ŞEHİR KURTARAN TENCERE 83
ÜÇÜNCÜ MEVKİDE 87
ZORLA HASTALIK 91
BELKİ BİR İLLÜZYON 95
APARTMAN KAPICILARI 101
YOL AMELESİ 107
CUMALİ 115
AMERİKA'YA GİDEN ASMAKABAĞI 127
BİR PAKET SİGARA 131
OLİMPİYAT BEBEKLERİ 135
GÜNEŞTEN KAÇAN KÖY 141
SAĞ ELİN PARMAKLARI 145
ŞART OLSUN KİLOSU SEKSENE GELDİ 149
TURNA MEVSİMİ 153
SONU BİR ŞARKI 157
ELLER YUKARI 161

BİR DOSTUM VE BİR POSTHUME: KENAN HULÛSİ

9 Hazîran 1909'da İstanbul'da doğar. İstanbul Erkek Lisesi'nden sonra Dârülfünun Edebiyat Fakültesi'nde okur. Bu sıralarda mensur şiirler ve mensur şiir kutbuna yakın hikâyeler yayınlayarak tanınır. Bilhassa 1927 ve 1928 yıllarının *Servet-i Fünun* mecmualarında (C. 62-63) çıkan "Rübâb-ı Şikeste" (Nu. 1623), "Bir Kölenin İntikamı" (Nu. 1678-1680) ve "Merzengüş Sultan" (Nu. 1689-1680) gibi hikâyeleri anlatımı ve özel atmosferi ile büyük ilgi toplar. 1928'de Yedi Meş'ale hareketine katılması da bu hikâyelerinin referansı ile olur. Altı şair "meş'ale"nin yanında tek nâsir olarak yer alışı ilginç...

Yeni bir *"Pléiade"*ı andıran topluluk[1], *Yedi Meş'ale* (İst., 1928, Akşam Matb.) adıyle bir ortak kitap yayınladığında, üst başlık olarak *"müntehab şiirler"*i seçer. İçlerinden birinin şair olmadığını mı unutmuşlardır yoksa onu da nesrin şairi saymak gibi bir hoş yenilik mi düşünmüşlerdir bilinmez. Kenan Hulûsi'nin kitaba koyduğu "Deniz Zaferi" (s. 107-111), "Abajur" (s. 112-110) ve "Bir Mezarın Hayatı" (s. 120-127) hikâyeleri mısraı andırır sentaksı, şiir dili ve imaj zenginliği ile Yedi Meş'ale şairlerinin prensiplerine hayli yanaşır. Bu yüzden diğer "meş'ale"lerin, yazarı "hikâye şairi" veya "şiirli hikâyeci" gibi vasıflandırmış olmaları daha akla yakın geliyor.

Yedi Meş'ale'nin imkânsız *"Mukaddeme"*sinde *"eser"* ve *"müessir"* adına söylenenler Kenan Hulûsi'yi de kapsar. İlginçtir, altısı şair olan yedi kişilik bir topluluğun manifestosunda *"eser"*den sürekli *"yazı"* diye bahsedilerek sanki merkeze nesri —dolayısıyle tek nâsirlerini— yerleştirmek ister gibidirler.

> *"(…) göğsümüzü gere gere söyleye biliriz ki taklitten, edebiyatın bu baş belâsından kendimizi kurtarmayı en büyük bir vazife bilirdik.*
>
> *Yazımızda ne dünün mızmız ve soluk hislerini, ne son zamanların renksiz ve dar Ayşe, Fatma terennümünü bulacaksınız. Biz, herşeyden ev-*

[1] İdris Ahmet, "Pleiada Ve Yedi Meşale", *Servet-i Fünun Mec.*, C. 75, Nu. 1968, 10 Mayıs 1934.

vel duygularımızı başkalarının manevî yardımına muhtaç kalmadan ifade etmeye çalıştık. Eğer muvaffak olduksa, bu da bize kâfî bir şereftir.

Yazılarımızı tedkik ediniz; kendi dar husûsiyetimize, aşkımıza, sevinç ve kederlerimize ne kadar az yer verilmiş olduğunu göreceksiniz. Hem artık bugünkü nesil hislerin terennümünden zevk almıyor. Meselâ ıztırabı niçin bir kahkaha şeklinde anlatmayalım. Bazen öyle tebessümler vardır ki en derin hıçkırıklardan fazla elem ifade ederler.

Ve sonra mevzularımızı da kabil olduğu kadar genişletmeye çalıştık. 'Hep aynı vefasız sevgiliden başka bahsedecek bir şey bulamıyor musunuz?' diyenlere onu bize değil, bizden evvelki nesillere sormaları daha münasip olacağını hatırlatmak isteriz.

Kari'ler aynı his ve fikirlerin değiştirile değiştirile kendilerine sunulmasından bıktılar, usandılar. İşte biz edebiyatta bu çürük zihniyetle mücadele etmek istiyoruz" (s. 3-4).

Umdeler büyük, hele bu gençler için henuz tamamıyle uygulanamayacak kadar büyüktür. Sloganları *"canlılık, samimiyet ve dâimâ yenilik"* tam gençliğin ve genç ediblerin taşıyacağı, taşımayı isteyeceği vasıflardır; ama, edebiyat adına büyük bir inkılâp da va'detmez. Kendilerine yayın organı olarak benimsedikleri *Meş'ale Mecmuası* (Nu. 1-8, 1 Temmuz-15 Teşrîn-i evvel 1928)'nın sahibi ve sorumlu müdürü Yusuf Ziya'dır; yani onca eleştirdikleri *"evvelki nesil"*den bir isim... Bu tesbit bile, onların niçin düşündüklerini gerçekleştiremediklerini ve niçin bir yıla kalmadan tükendiklerini açıklamağa kâfîdir.

Yedi Meş'ale şairlerinin hayli yadırganan minyatür ve kartpostal benzeri pitoresk şiirleri, Kenan Hulûsi'de egzotik Doğu'ya açılışla karşılığını bulur. Özellikle "Bir Yudum Su" hikâyesi *Meş'ale* (Nu. 4)'de —daha sonra *Servet-i Fünun*'da (Nu. 1709)— yayımlandığında, şair Kays ile Beni Huzâa Kabilesi'nden Lübna'nın fantastik aşkı okuyucuları öylesine derinden etkiler ki, hemen o yıl müstakil baskısı yapılır (İst., 1929, Muallim Ahmet Halid Ktbv.). Kitabın arka kapağından *Merzengüş Sultan* ve *Bir Kölenin İntikamı*'nın kitaplaştırılacağı, ayrıca *Süngü Yarası* ve *Roman* adlı iki de romanının yayınlanacağı öğrenilir; fakat ne bu hikâyeler kitaplaşır, ne de romanların âkıbeti öğrenilir.

Yine 1928'de, henuz bir Dârülfünun öğrencisi iken, bestekâr ve yorumcu Münir Nureddin Bey'in kız kardeşi Besime Hanım'la tanışır ve ikisi de mezun olduklarında evlenirler. Bu arada *Meş'ale Mecmu-*

ası kapanmıştır ve Kenan Hulûsi *Hayat Mecmuası*, *İkdam* ve *Milliyet* gazeteleri gibi değişik periyodiklerde eser neşrine başlamıştır. Nihayet aradığını *Muhit Mecmuası*'nda bulur; derginin sürekli yazarı olarak edebî röportajlar, hikâye ve nesirler yayımlar (1929-1932). İlk sayısından itibaren (17 Kânûn-ı evvel 1931) *Mektep Mecmuası*'nda eser neşreder.

1934'te Kenan Hulûsi'nin edebî kariyerinde yeni bir devre başlar; yazarımız *Vakıt Gazetesi*'nde sürekli bir iş bulmuştur. Artık, eserlerini düzenli olarak neşredebileceği, düzenli maaş alabileceği bir yer vardır. Bu tarihe kadar olan yazarlık serencamını Cevdet Kudret bir çırpıda anlatır:

> *"Kenan Hulûsi her şeyden önce şekil ve kelimelerde kıymet gören bir sanatkâr titizliğiyle yazıcılık hayatına başladı. Anlatılan şeyin değil, anlatış tarzının güzel ve mutlaka ahenkli olmasını isterdi. Bu endişe iledir ki, o bazen, satırlar kırarak onları nazım satırları gibi alt alta yazar; bazen aynı cümleleri arka arkaya tekrar eder ve çok defa cümlenin klâsik şeklini bırakarak faili, fiili, mef'ulü istediği yerde kullanırdı"*[2].

Vakıt'taki mesaîsi yazarın bu fiktif anlatım tarzını değiştirir ve gazeteci gözünün kamera realizmi, gazeteci fikrinin kolay anlaşılır düz mantığı; gazeteci ruhunun yalınlığı ve gazeteci kaleminin halktan kelimelerle, kısa cümlelerle yazışı yeni hikâyelerine yerleşmeye başlar.

> *"İlk hikâyelerinden bazıları fantastik, korku hikâyelerinin örneklerini teşkil eder. Bu hikâyeleri üslûpları ve rüya ile gerçeği karıştıran muhtevaları bakımından Sait Faik ile Ahmet Hamdi Tanpınar'ın başlangıcı saymak mümkündür"*[3].

Kenan Hulûsi'nin hikâye tarihçemizde böylesine önemli bir rol edinmekte iken, geleneğe dönüp gazeteci tarzının bütün özelliklerini taşıyan Ömer Seyfeddin'i örnek alması bir geri adım sayılabilir; ama, Maupassant tarzı kısa hikâyenin Sâmi Paşa-zâde Sezâyi'nin *Küçük Şeyler*inden Halid Ziya'ya ve Ömer Seyfeddin'den Fahri Celâleddin'e

---

[2] "Bir Ölünün Arkasından Düşünceler", *Varlık Der.*, Nu. 240, 1 Temmuz 1943.

[3] İnci Enginün'ün *Türk Dili Edebiyatı Ansk.* (C. V, İst., 1982, Dergâh Y., s. 395)'ne yazdığı "Koray, Kenan Hulûsi" maddesinden...

uzanan geçmişine açıldığı da unutulmamalıdır. 1939'da *Bahar Hikâyeleri* (İst., 1939, Çığır Ktbv.) ve *Son Öpüş* (İst., 1939, İnkılâp Ktbv.) adlı kitapları ardı ardına yayınladığında, yazarın nasıl bir değişim geçirmekte olduğu kolayca fark edilir. *Bahar Hikâyeleri*'ni oluşturan dokuz hikâyeden ikisi ("Bir Yudum Su", "Esma'nın Aşkı") ve bir şehirli hikâyesi ("Milyarder Mak Kinley'in Halıları", *Varlık Der.*, Nu. 124, 1 Eylûl 1938) hâricinde kalanlar taşrayı anlatır, yeni eserlerdir. Kitabın ilk hikâyesi "Tarlaya Çevrilen Su" (*Tan Gaz.*, Nu. 1152-1154, 14-16 Temmuz 1938) kitabın *"yüz görümlüğü"*dür ve diğer hikâyeler için ipuçları verir. Buna göre, yazarın kısa hikâye hacmi konusundaki problemi henuz sona ermemiştir, hâlâ ayıklanabilecek tarafları, kılçıkları olduğundan, hikâyeler *"komprime"* değildir. Diğer taraftan, yazar Arap çöllerinden Anadolu'ya[4], fanteziden gerçekliğe, tragedyadan buruk bir tebessüme yönelmiştir. Zahir Güvemli'nin tesbiti çok isabetli:

> *"Kenan'ın hikâyeleri, dekoru neresi olursa olsun, o coğrafî sahayı karakterlendiren hususiyetleri ihtiva eder."*[5]

Dolayısıyla, Anadolu coğrafyası da yazarın hikâyelerinde kendi kahramanlarını yaratmaktadır. O kadar ki, Rüştü Şardağ, *Bahar Hikâyeleri*'ni tanıttığı bir yazısına "Yeni Bir Hikâyecimiz: Kenan Hulûsi" başlığını koyar[6] ve yazara niçin *"yeni"* dediğini hikâyelerdeki değişime işaret ederek açıklar. Baha Dürder ise, daha ileri giderek, hikâyenin periyodiklerdeki neşri ile kitaptaki hâli arasında farklar olduğunu söyleyip bunu *"gün geçtikçe"* yazdıklarını beğenmeyen yazarın hızlı gelişimine bağlar[7].

Son Öpüş ise, aynı adı taşıyan bir uzun hikâye ile "Çalınan Tarla" adlı bir küçük hikâyeden ibarettir. Her ikisi de Doğu Anadolu'da geçen hikâyelerden… "Son Öpüş"ü yazarın uzun hikâyeden *"kurtulamayışı"*nın delili olarak değerlendirmek gerek; zîrâ, "Son Öpüş" küçük

---

[4] Aslında, 1929'da "Bir Aşk Hikâyesi" (*Servet-i Fünun Mec.*, Nu. 1703, 4 Nîsan 1929) ile yazarın Gedizler Köyü'nden Anadolu'ya girdiği söylenebilir ise de bu uzun hikâyeyi —o günlerde arkası gelmediğinden— bir prototip, bir deneme saymak da mümkün...

[5] "Eşeleme", *Yeni Adam Mec.*, Nu. 598,13 Hazîran 1946.

[6] *Varlık Der.*, Nu. 144, 1 Temmuz 1939; *Vakıt'ın İlâvesi*, Nu. 189, 8 Temmuz 1939.

[7] Bahar Hikâyeleri", *Kalem Mec.*, Nu. 13, 1 Hazîran 1939.

bir gayretle kısa hikâye formatında anlatılabilecek bir konuyu işliyor. Aynı şeyler *Vakıt*'ta tefrika edilen "R. B. K. Pansiyonu" için de söylenebilir.

Vakıt Gazetesi'nin yazı işleri müdürü Refik Ahmed Sevengil görevinden ayrıldıktan sonra, onun yerini alan Sırrı Bey de apandist patlaması sonucunda ölünce, Kenan Hulûsi bu görevi üstlenir. *Bir Otelde 7 Kişi* (1940) yayınlandığında yazarın gazeteciliği iyiden iyiye benimsediğini gösteren yirmiiki hikâyeyi bir araya getirdiği fark edilir. Önceki kitaplarının tersine olarak Kenan Hulûsi bu defa kendisine şöhret kazandıran ilk hikâyelerine yer vermez. Artık metamorfoz tamamlanmış ve yazar yeni kimyasını tamamen benimsemiştir. Hakkı Süha'nın *Bahar Hikâyeleri* için sıraladığı erken iltifatlar, *Bir Otelde 7 Kişi* için söylense hak ettiği yeri bulacaktı:

> *"Küçük hikâye karşıdan kolay görünür. Başlayanlar sanırlar ki, ellerine bir kalem alınca hemen başaracaklar. Fakat çok geçmeden anlarlar ki, yeşil, yumuşak bir çimen sanarak kendilerini attıkları yer, yosun kadifesiyle kaplı çetin bir kayadır. Anlarlar, fakat ne çare ki artık düştükleri yerden yerden kalkacak halleri de kalmaz."* [8]

Belki *Bahar Hikâyeleri*'nin yazarı Kenan Hulûsi de küçük hikâye tekniğinde henuz son noktaya gelmemiştir. Nitekim, *Bir Otelde 7 Kişi* yayımlanınca yazarın küçük hikâye ile ilgili problemi kalmadığı daha iyi fark edilir. Artık yazar *"Amerikan küçük hikâye tekniği"*ni tamamıyle benimsemiş; kendi kendine öğrendiği İngilizcesi ile hikâye okuyarak tekniğini geliştirmiştir[9]. Klâsik vak'a hikâyesine olan inancı, onu hem Amerikan hikâyeciliğinden, hem de Ömer Seyfeddin çizgisinden beslenen sağlam bir yapıya kavuşturur.

> *"Bir gün Sabahattin Âli ve Sait Faik'in birer yeni intişar etmiş kitabı üzerine konuşurken,*
>
> *—Bence hikâye, klâsikleşmiş olan kadrosunun, vak'a kadrosunun haricine çıkmamalı. Hikâyenin bir vak'ası, bir başı bir sonu olmalıdır, demişti. Bütün eserleri bu kanaatin mükemmel tezahürlerini teşkil eder"*[10].

---

[8] "Bahar Hikâyeleri", *Vakıt Gaz.*, Nu. 7682 , 31 Mayıs 1939.

[9] Safder Melih Tümay, "Kenan Hulûsi"ye Dair", *Vakıt Gaz.*, Nu. 9085, 3 Hazîran 1943.

[10] Zahir Güvemli, "Ölen Ve Kalan", *Vakıt Gaz.*, Nu. 9085, 3 Hazîran 1943.

Amerikan kısa hikâyelerinden teknik olarak faydalansa da Kenan Hulûsi eserlerinde içerik olarak yeni kalmayı hep başarır.

> *"Kenan Hulûsi'nin övülecek tarafı, hikâye, romanlarında tamamıyle kendisi, yeni oluşu idi. O, başka yazarlar gibi, şu veya bu dilin, duyuşun tesiri altında kalmış değildi. Şu veya bu Frenk edebî emtiasının, yerli kılığa bürünmüş simsarlığını yapmadı"*[11].

Ne var ki, teknik düzelmişken, gazeteciliğin getirdiği başka problemler de olmuştur. Şimdi de daha hızlı ve savruk yazan, reel ve kuru bir hikâyeci belirlemeye başlar.

> *"Sonradan gazeteciliği meslek edinen Kenan Hulûsi için bu meslek, onun sanat hayatında bir dönüm noktası oluyor. Ama bu dönüş, istidadı olan yöne değil, maalesef aksine, evvelce sevmediği realizme doğru. Bunda gazeteciliğin de büyük bir tesiri olduğuna şüphe yok"*[12].

Yaşar Nabi, daha yakından tanıdığı yazarın bu tercihini gazeteciliğine bağlamaz:

> *"Çok güç ve ağır yazardı. O kadar ki daima ona takılır, tembelliği ile alay ederdik. Belki bu takılmaların uyandırdığı etkiyle sonraları çok ve çok acele, belki de lüzumundan fazla acele yazmaya koyuldu ve en güzel tarafına, fantezili nâsirliğine yalnız kendisi düşman oldu ve kendinden en cana yakın olan tarafı öldürmek için kendisiyle mücadeleye girişti"*[13].

Bekir Sıtkı'ya sorarsanız, Kenan Hulûsi'nin hikâyeciliği üzerinde gazeteci birikimlerinin olumlu etkileri olmuştur:

> *"Fakat Kenan gazeteci olduktan, hakiki hayatla temasa geldikten sonra, bütün bu iğreti süsleri üstünden attı. Fanteziden, sanatkâranelikten ken-*

[11] İbrahim Hoyi, "Kenan Hulûsi", *Vakıt Gaz.*, Nu. 9085, 3 Hazîran 1943.
[12] İsmail H. Biliş, "Edebî Portreler: Kenan Hulûsi", *Varlık Der.*, Nu. 394, 1 Mayıs 1953.
[13] "Hulûsi İçin", *Varlık Der.*, Nu. 240, 1 Temmuz 1943.

disini çabucak kurtardı. Halkı, köylüyü, işçiyi anlatan realist hikâyeler yazmaya başladı"[14].

Bekir Sıtkı gibi, dil inceliği, teknik işçiliği, konu renkliliğini hiç anmadan yorumlandığında, gazetecilik Kenan Hulûsi'nin hikâyeciliğine yaramış sayılabilir. Belki de bu hikâyelere Zahir Güvemli gibi iyimser bakarak onlardaki şiiri hissetmeye çalışmalı:

"Kenan'ın eserlerinde, en kuru ve realist sanılanlarını bile bir parça realiteden uzaklaştıran bir özelliğe rastlıyoruz. Onda şiir havası kısmen şuurlu, kısmen de farkında olmayacaktır"[15]

Güvemli'nin realiteden uzaklaşıp şiirleşmek olarak anlattığını Fikret Adil çarpıcı bir mukayese ile tekrarlar:

"Kenan Hulûsi, gözle görünenden içimize iniyor. Sait Faik içimizdekileri gözlerimizin önüne getiriyor"[16].

Refik Başar da *Bir Otelde 7 Kişi*'deki yirmiiki hikâyenin ilki olan "İncir Fidanları"ndan bahsederken aynı dikkati gösterir[17].

Bir Otelde 7 Kişi'nin arka kapağında, basılacak iki eserinin ilânı vardır: *Osmanoflar* ve *Beşer Dakikalık Hikâyeler*. *Osmanoflar* 1938'de *Vakıt*'ta tefrika edilmiş bir roman, yazarın basılabilmiş tek romanıdır (*Kurun Gaz.*, Nu. 7175-7277, 1 İkincikânun-16 Nîsan 1938). Kısa hikâyeden uzun soluklu romana, bir uçtan diğerine… Hikmet Münir'e kalırsa, Kenan Hulûsi,

"Osmanoflar *isimli eseriyle, yeni edebiyatımızda büyük romanı tecrübe ederek hakikî kudret hacmini sığdırabilecek sahaları yokluyordu"*[18].

---

[14] "Kenan Hulûsi", *Yeditepe Der.*, Nu. 38, 1 Hazîran 1953.

[15] "Eşeleme", *Yeni Adam Mec.*, Nu. 598, 13 Hazîran 1946.

[16] "İki Hikâye Muharriri Hakkında", *Vakıt Gaz.*, Nu. 7695, 13 Hazîran 1939.

[17] "İncir Fidanları Ve Kenan Hulûsi", *Soyut Der.*, Nu. 20, Aralık 1966.

[18] "Kenan Hulûsi Koray", *Vakıt Gaz.*, Nu. 9079, 28 Mayıs 1943. *Osmanoflar* (İst., 2004, Doğan Y.), tefrikasından tam altmışbeş yıl sonra, Prof. Dr. İnci Enginün tarafından yayımlandı.

Beşer Dakikalık Hikâyeler ise, adından da anlaşılacağı gibi, *"hızlı"* hikâyelerdir. *"Beş dakika"* yazılış müddeti midir, okunuş müddeti mi, bilinmez; muhtemelen her ikisi de… 1940 yılının sonundan Nîsan 1941'e kadar geçen sadece beş aylık müddet zarfında *Vakıt*'ta tam otuz hikâye "Beşer Dakikalık Hikâyeler" başlığı altında yayımlanmıştır. Yazarın Bekir Sıtkı'ya söylediğine göre, *"bunlardan yüzlerce yazmak"* niyetinde imiş; fakat, Hazîran'dan itibaren hikâyelerin üst başlığı "Cumartesi-Salı Hikâyeleri" olduğuna göre, bu cümleden kasıt, hikâyelerin adı değil, niteliğiyle ilgilidir. Nitekim, bu hikâyelerin ortak —hattâ aynı— nitelikte olduğu söylenebilir. Haftada iki tane yayımlanırken, anlaşılmaları ve değerlendirilmeleri de beşer dakikada oluverir[19].

Çok çalışanlar mı erken ölüyor, ömrünün kısalığını hissedenler mi çok çalışıyor? Eser vermek, bir cins *"nasibini toplamak"* mıdır? Ömer Seyfeddin otuzaltısında ölüp gidiverdiğinde ardında bıraktığı eserleri hâlâ yayımlanıyor ve yirmi cildi bulacak gibi görünüyor. Aynı aceleyi Kenan Hulûsi'de de fark ederiz. Öleceğini mi sezdi, nedir, K. Hulûsi âdetâ içgüdüleriyle yazmaya girişir. Belki onun kazandığı hızın tamamını gazeteciliğine mâl ederek yanılıyoruz. Belki de beş dakikalık damlalar hâlinde hayatının eksildiğini hissediş, ona sür'at kazandırmaktadır.

Yazar *Osmanoflar* ile *Beşer Dakikalık Hikâyeler*'in basılmasını sağlayamadan İkinci Cihan Harbi kapımıza dayanır. Ordu teyakkuza geçince Kenan Hulûsi de askere alınır; Ankara'da İhtiyat Zabiti Mektebi'nde eğitildikten sonra Adapazarı'na yollanır. Onu hep aynı kahvehane köşesinde hikâyelerini yazarken gören çok Sakaryalı vardır.

1943 Mayısının başlarında yazarımız tifüse yakalanır. Eşi Besime Hanım'a telgraf çekilerek durumu haber verilir. Besime Hanım hemen Adapazarı'na gelir ve yazara bizzat bakmağa başlar. O zorlu günlerinde bile, Kenan Hulûsi'den hep *"Kafam mütemadiyen işliyor, ah düşündüklerimi bir yazabilsem!"* cümlesini duyar. Fakat Kenan Hulûsi bir daha yazamaz ve 23 Mayıs'ta son nefesini verir. İstanbul'a bile

---

[19] Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın *Hikâye Tahlilleri* (İst., 1979, Dergâh Y.)'ne aldığı otuzsekiz hikâyeden biri de K. Hulûsi'nin "Miras Keçe"sidir bu hikâye *Beşer Dakikalık Hikâyeler*'in ilkidir. *Hikâye Tahlilleri*'nde, hakkında söylenenler iki sahîfeyi aşamamış, tahlili beş dakika sürmüş sadece iki hikâye vardır; biri Yaşar Kemal'in *"Sarı Sıcak"*ı, diğeri de *"Miras Keçe"* ...

gönderilmeden Adapazarı Asrî Mezarlığı'na gömülen yazarın mütevazı mezar taşında,

> *"Burada Yedek P. Teğmen Kenan Hulûsi Koray gömülü. Ruhuna Fatiha. Doğumu 1908; Ölümü 24 Mayıs 1943"*

yazılı. Doğum tarihi yanlış, ölüm tarihi yanlış, yazarlığına dair tek kelime yok[20].

Ardından yazılanlar da yarım yamalak… Birbirine ulayarak mânâlı bir bütün oluşturmak zor. *Vakıt*'taki dostları "Kenan Hulûsi Koray Öldü!" başlıklı bir yazıda[21], *"henüz hiçbir yerde neşredilmemiş bir romanıyla bazı hikâyeleri de"* olduğunu yazarlar. *Servet-i Fünun*[22] romanın da adını verir: *Halim Usta'nın İntikamı*... İlk yıl dönümünde dostları, yazarın hikayelerinden bir antoloji hazırlayarak *Bir Yudum Su* (İst., 1944, Türkiye y.) adıyle yayımlarlar. Kitabın başında Besime Hanım'ın küçük bir yazısından sonra, K. Hulûsi'nin hikâyeciliğini değerlendiren imzasız bir inceleme vardır. Yaşar Nabi bu incelemeyi Zahir Güvemli'nin kaleme aldığını söyler[23]. Besime Koray romanın adını farklı kaydeder: *Halim Usta'nın Meyhanesi yahut Beyaz Örümcek*. Yazarın *"hiç basılmamış, müsvedde halinde ondört hikâyesi mevcuttur"* ve bunların yedisi kitaba da alınmıştır; diğer yedisinin âkıbeti mechûl, tıpkı romanı gibi[24]...

Varlık Mecmuası'na, muhtemelen Yaşar Nabi tarafından düşülmüş bir notta[25], *"önümüzdeki mevsim içinde Kenan Hulûsi'nin seçilmiş hikâyelerinden bir cildin"* yayınları arasında çıkacağı kayıtlı ise de mevsimler, yıllar, handiyse yarım asır geçti, vaatler unutuldu.

Unutulmuşluk Kenan Hulûsi'yi öyle sarmaladı ki, 1972'de Dr. İnci Enginün yazarın hikâyelerinden hazırladığı bir seçmeyi Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı neşriyatı arasında yayımlamaya çalışırken

---

[20] Kitabenin fotografı: *Varlık Der.*, Nu. 348, 1 Temmuz 1949.

[21] *Vakıt Gaz.*, Nu. 9076, 25 Mayıs 1943.

[22] *Uyanış Mec.*, Nu. 2434, 3 Hazîran 1943.

[23] *"Haziran Bir Yıldönümü Ve Bir Kitap", Varlık Der.*, Nu. 262-263, 1-15 Hazîran 1944.

[24] Bu arada K. Hulûsi'nin, hayatının sonuna kadar Ömer Seyfeddin hayranlığını sürdüğünü görmek ilginç... 3 Şubat 1941 gününün *Vakıt*'ındaki "Zorla Hastalık", *Yeni Mecmua*'daki (Nu. 73) "Bir Hudut Oyunu", basılmamış hikâyeleri arasından çıkan "Fon Sadrıştayn'ın Oğlu" (*Bir Yudum Su*, s. 28-30).

[25] *Varlık Der.*, Nu. 394. 1 Mayıs 1953.

telif hakkı için vârisleri bile bulunamadı. Devlet Kitapları Müdürlüğü, gazetelere verdiği bir ilânla vârisler aramak zorunda kaldı[26]:

"Kenan Hulûsi vârislerine
Bakanlığımızca (Kenan Hulûsi'nin Hikâyeleri) adlı eser bastırılacaktır.
Merhum Kenan Hulûsi vârislerinin çok acele müdürlüğümüze müracaatı rica olunur. Devlet Kitapları Müdürlüğü Sultanahmet-İST."

Bir dev bestekârın kardeşi, bir büyük yazarın eşi olan Besime Koray'a veya Selçuk ailesinden başka birine devlet dahi ulaşamayıp, gazete ilânıyla vâris aradı[27]. Nihayet Enginün'ün antolojisi basıldı: *Hikâyeler*, İst., 1973, ME Bsmv. Kitapta, yazarın eserlerinden ve periyodiklerde kalmış hikâyelerinden dikkatle seçilmiş otuzyedi örnek yer alır[28]. Bu hikâyeler arasında onbiri —yaklaşık üçte biri— *Beşer Dakikalık Hikâyeler* grubundandır. Geriye kalan üçte ikiye yazarın bütün hikâye kitaplarından ve periyodiklerden seçilen diğer örneklerin sığdırıldığı düşünülünce, *Beşer Dakikalık Hikâyeler*'den seçilenlerin büyük bir yekûn tuttuğu anlaşılır. Bu sonuç, belki hikâye seçiminde bir adaletsizliği gösterir; ama, *Beşer Dakikalık Hikâyeler*'in önemine işaret ettiği biçiminde de algılanabilir.

Elinizde tuttuğunuz kitap, işte bu *Beşer Dakikalık Hikâyeler*'i bir araya getiriyor. Böylece hikâyelerin bütününü kavramak ve yazarın hikâyede vardığı son noktayı keşfetmek mümkün olacak. Belki hepsinden önemlisi, bir kitap ilânından elli küsür yıl sonra neşrediliyor. Bu, bir vasiyeti yerine getirmek gibi…

M. Kayahan ÖZGÜL
mimkafelif@yahoo.com

---

[26] *Milliyet Gaz.*, Nu. 8972, 25 Ekim 1972; *Hürriyet Gaz.*, Nu. 8807, 28 Ekim 1972.

[27] Kenan Hulûsi'nin "Ayna-Bir Fahişe Odasındaki Aynanın Hatıratı" hikâyesi (*Uyanış Mec.*, Nu. 1708-1710, 8-23 Mayıs 1929) ile Nedim Gürsel'in *Kadınlar Kitabı* (İst., 1983, Cem Y., s. 121-133)'ndaki *"Ayna"* metni arasındaki benzerliği fark edenler, yazarımızı herkesin de unutmadığını görerek sevinmeli mi, yoksa Gürsel'in bu cesareti yazarın unutulmuşluğundan aldığını düşünerek üzülmeli mi dersiniz? Gürsel aynı kitabında Georges Perec'nin *Şeyler*ini de sık sık hatırlar, ama bu tamamen konumuz harici.

[28] *Hikâyeler* hakkında Behçet Necatigil'in dikkatli ve zengin bir yazısı vardır: "Ölümünün 30. Yılında Kenan Hulûsi ve Hikâyeler'i", *Kitaplar Der.*, Nu. 4, Ağustos 1973'ten naklen: *Bile/Yazdı*, İst., 1983, Cem Y., s. 181-187.

BEŞER DAKİKALIK HİKÂYELER

MİRAS KEÇE

Biz insanlar, şu etrafımızdaki cansız şeyler için ne biliyoruz? Yatak odalarımızın bir tarafında yahut başucumuzda duran şu komodin, içinde yattığımız şu karyola, üzerinde yemek yediğimiz masalar, duvardaki bir çerçeve, hulâsa evimizi teşkil eden bütün bu şeyler hakkındaki bilgilerimizin derecesi nedir? Galiba koca bir sıfır!

Geçen sene ailemize bir taraftan küçük bir miras hissesi düştü. Çini bir soba ile dört boru, iki kanat perde, ayaklı bir gaz lâmbası, beş-altı tencere, boş bir sandık… Yani davalı bir mirasta karşı tarafın gönderebileceği bazı şeyler… Affedersiniz; birçok defalar yaptığım gibi, yine unutuyorum, bir de küçük bir keçe parçası…

Evdekiler, âdet veçhiyle, bütün bunları didik didik ettikten sonra,

—Doğrusu, paşanın karısı tam ümit ettiğimiz gibi çıktı; dediler. Ayol bunları eskici bile kabul etmez.

Hakları vardı. Çini soba, mirasına konduğumuz paşanın 310'da evlendiği zaman aldığı soba idi. Sandık da hanımın ilk çeyizlerini sakladığı sandık. Perdeler lime lime olmuştu. Yalnız birisinin kornişi duruyordu. Birisinin de uç tarafındaki işlemeler henüz çürümemişti. Tencereler kalaysızdı!... Ya şu keçe parçası...

Halam:

—Vallahi utansınlar; dedi; bu keçe parçası da gönderilir mi kardeş?

Annem:

—Deli olmuşlar; dedi, hiç olmazsa paşanın Yemen dönüşü getirdiği cânım Hicaz işlerinden bir tanecik kor insan.

Halam:

—Kuzum Hanife, dedi; Allah aşkına şu keçe parçasını uşakla yollayıp bahçe duvarlarından içeriye attır.

Ve sonra, iç kapının hemen önünde odaya atılıvermiş olan keçe parçasına terliklerinin ucuyla şöyle bir dokundu:

—Ö, dedi. Keçe değil, pislik yuvası.

Ertesi gün, bizim küçük mirası çöpçü bile kabul etmedi. *"Arabayı abur cuburla dolduramam hanımefendi!"* dedi. Yalnız, Aşçı Mehmet başka bir şey yaptı. Keçeyi beş-altı su yıkadı. Tele astı; kuruttu:

—Hanımefendiciğim, dedi; isterseniz yemek kapısının altına seriverelim. Kuru tahtayı da kapatmış oluruz!

Keçe bir müddet orada kaldı. Belki beş-altı ay... Hizmetçi kız, haftada iki defa çınar ağacının altına asıyor; elinde bir değnek, bir taraftan var kuvvetiyle dövüyor, bir taraftan da,

—İllâllah bu keçeden, diyordu; evin bütün tozlarını yer yutar!

Sonra birgün, mutfakta çamaşırcının küçük iskemlesi üzerinde gördüm. Orada dört kat edilip bırakılmıştı. Kış gelince bir-iki ay kümesin üstüne örtüldü. Birkaç hafta bahçede sürünüp kaldı. Birgün sokak kapısının önünde, baktım, paspas vazifesini görüyor.

Nihayet geçen hafta annem, şöyle dedi:

Bu ufak tefeklerden bıktım, usandım çocuklar!

Annemin ufak tefek dediği şeyler paşanın mirasından çini soba ile borular, ayaklı gaz lâmbası, bir kısım Fransızca mecmua, eski bir dolap, birkaç da tencere idi.

—Küçük odaya bunlardan girilmiyor doğrusu… Satmaktan başka hiç çare yok!

Eskici iki Yahudi ile anlaşamadık. Ertesi gün getirdiğim biri de topuna birden üçbuçuk lira verince, annem:

—Dilenciye veririm de bu heriflere yine satmam! dedi. Adamı da kapı dışarı etti. Sadece eskiler tüccarını kapıya doğru uğurluyordum ki birdenbire durdu:

—Beyim, dedi. Bunu satmıyor musunuz?

—Hangisini?

—Şu keçeyi canım!

Annem:

—Allah Allah, dedi; adam çıldırmış galiba! Ayol kaç para verirsin ona sen!

—Dört lira vereyim hanım!

—A..a..a… sen sahiden aklını oynatmışsın ayol. Cânım çini soba ile sedirlere on lirayı çok gör de pis keçeye dört lira?...

Halam merdivenlerden acele acele indi; zannedersem annemin koluna bir de çimdik atmış olacak ki, ikisi birden yan odaya daldılar. Ben de kapı ile sofa arasında kulaklarımı onlara verdim.

Halam:

—Aman Hanifeciğim; bu işte bir şey olacak, diyordu. Adam ya hiç bir şeyden anlamıyor; yahut bu keçe bir şey!...

Ben:

—Canım, dedim; uzatmayın Allah aşkına… Böyle eskiciler vardır. Bir eve girdiler mi en umulmayacak şeye para verirler. Ama blöftür ha; alaydır; verin bakalım alıyor mu?...

Bununla beraber üçümüz, daha doğrusu, ben, annem, halam, hizmetçi kız, aşçı miras keçenin üzerine birdenbire eğilmiştik. Ayaklarımızın altında, günlerce paspas vazifesi gören keçe bana gerinip uyanıyor gibi geldi. Âdetâ şahrem şahrem dökülen kenarları, binlerce ayak gibi kımıldıyor; ayaklarımızla yara içinde kalan göğsü tuhaf bir şifa merhemiyle iyileşmiş kadar tenefüs ediyor; ötesinde berisinde, bir-iki çiçek kırıntısı tarhları yeni yapılmış bir bahçede sanki gözlerini açıyordu. Sanki, bir-iki dakika daha geçerse, birdenbire aramızda ayaklanacak; parmaklarımızın arasında bir fırsatını bulduğu dakika, cins bir at gibi süratle uzaklaşıp gidecekti. Fakat annem uzatmadı:

—Bana bak, dedi. Bizim alayla düzenle işimiz yok hepsine on lira ver; al git!

Adam, diğer eşyalarının bulunduğu odaya girmeden keçeyi derleyip topladı; koltuğuna aldı:

—Hanımcığım, dedi. Şimdi bir araba getirip ötekileri de alırım!

Miras keçenin müşterisini ancak bir hafta sonra görebildik. Daha kapıdan girer girmez,

—Sormayınız, dedi; daha iki dakika duracak olsaydım, sizin keçeden tam ikiyüz lira kazanıyordum.

Bir dakika durdu:

—Müzeden aldılar; dedi. Benim yirmibeş liraya sattığım adam tam yüz yetmişbeş lira kazandı.

Halam koltuğa yığıldı. Annem biraz kolonya ister gibi oldu. Ben de soğuk su ile yüzümü bir iyice yıkadım!

Halamdan aşçıya kadar, gece gündüz, üç gün bizim keçe konuşuldu. İçimizde hiçbirimiz inanmıyor; halam:

—Gözlerimle görmeliyim; diyordu. Bizim keçe… Paşanın mirası.. ikiyüz lira… Vallahi yalan!...

Bu muhaverenin ertesi günü, halamla annem önde, ben arkada,

hizmetçi kızla aşçı daha geride, Topkapı Sarayı'nın yeni açılan eski işlemeler ve halılar müzesinden içeri girdik.

Her nedense, hepimizde tuhaf bir titreme vardı. Hizmetçi kız aşçıya sokuluyor; çınar ağacının altında, miras keçeyi değnekle saatler saati dövdüğü, suya vurduğu, ıslattığı, tekrar kuruttuğu, tekrar dövdüğü günleri düşünüyordu. Halam, birdenbire durdu:

—Çocuklar, dedi. İşte, işte…

Hakikaten bizim keçeydi. Bir sedirin üzerinde duruyordu. Tek başınaydı. Yukarıdan, açık bir pencereden, yüzüne hafif bir güneş ışığı vurmuştu. Âdetâ, bacak bacak üstüne atmıştı; gururlu bir hâli vardı.

Hepimiz bir adım geri çekildik. Zaten kalın bir kordon bizi birbirimizden ayırıyor; aramıza âdetâ denizler, okyanuslar, servetler ve asırlar koyuyordu. Ben biraz eğildim ve keçe hazretlerinin hemen üzerine bırakılmış olan levhayı okumaya çalıştım:

Dokuzuncu asır mamulâtından (Hicrî 1090)
Anadolu Selçukîleri zamanına ait

Halam duramadı. Elini uzatmak, parmaklarıyla yoklamak istedi. Fakat birdenbire yan tarafımızda odacılardan biri atıldı:

—Hanım, dedi; bak, peşin haber vereyim. El sürmek, dokunmak yasak. Bunlar antika şeylerdir çünki…

Sonra yavaş yavaş annemle halamın arasına girdi:

—Müzeye geleli bir hafta oluyor; dedi. Ama bin senelik… Yazık ki maldan anlamayan kişiler eline düşmüş. İnsanlar değil eşekler kullanmış. Şu örmeye bakın… Şu sarı renge, şu toz pembesine… Hayvan olsa bunları görür insan be!...

Keçenin karşısında ne kadar kaldığımızı bilmiyorum. Yalnız benim başımın içinde bir sinema hilesi gibi keçe, değnek, paspas üstünde tepinen ayaklar, çamaşırlıktaki iskemle, kümesin üstü, tozlar, sonra tekrar değnek, yine paspas üstünde tepinen ayaklar, halam, hizmetçi kız, hepsi birbirine karışıyor; bu oda içindeki bütün eşyaları alıp götüren bir sel hızlı hızlı akıyordu.

Aman; evinizdeki eşyalara dikkat edin… Ne olur ne olmaz!

Vakıt Gaz., Nu. 8226, 4 Birincikânun 1940.

TUHAF İNSANLAR

Koca bir vapur yolculuğu bir düğme için zehir oldu. Anlatayım: Bazı küçük şeyler vardır. Meselâ yeni cilâlanmış bir masa, parlatılmış bir cam, sivri bir kadın çenesi yahut yıkanmış bir köpek… Ne kadar büyük bir irade kuvvetiniz olursa olsun, bütün bunlara dokunmadan edemez; cilâlanmış masanın parlaklığında, yeni silinmiş camda, küçük kadın çenesinde elinizin şimdiye kadar değmediği bir âlem, yepyeni bir dünya bulacağınızı zannedersiniz!

İlk dakikalarım vapurda çok iyi idi. Hiçbir şeyle ve hiç kimse ile meşgul değildim. Kendimi bütün yanımdakilere karşı kapamış, bir köşeye çekilmiştim.

Bütün istirahatimi birinci mevki sigara salonu ile yemek salonu arasındaki koridorda küçük bir gezinti alt üst etti. Birdenbire, sağ taraf duvarında, bir konsol saati büyüklüğünde bir âlet gözüme ilişmişti. Üzerinde yazılı olan kelimeleri size de birer birer okuyayım:

Yangın muhbiri
Camı kırınız
Düğmeye basınız

Muhbir büyük bir sükûnet içinde duruyordu. Cam bir mahfaza idi. Âdetâ insan yahut hemcinsi olan eşyalardan tecrit edilmiş, havasız bir hâle konulmuştu. Fakat tam ortasındaki siyah düğme!… İşte bu, her dakika kendine dokunacak bir parmağı karşılamaya hazır bir vaziyette, gözleri açık ve sabırsızdı. Hattâ o kadar açıktı ki, aman Allahım, küçükken tanıdığım bir kızın bir böcek ayağı kadar gergin kirpikleri kadar açıktı. Bir defasında, annemi sormak için misafir geldiği zaman, ince bileklerinden içeri çekmiş, kendi küçük odama kapayarak, bütün çırpınmalarına rağmen arka üstü yatırarak kirpiklerindeki sivri böcek ayaklarını birbirine değdirinceye kadar onu cıyak cıyak bağırtmıştım.

Bu hatırlayış, doğrusunu söylemek lâzım gelirse benim için hiç de iyi olmadı. Hemen elimi uzatmak, camı bir saniyede kırıp, bu uykusuz yangın muhabirinin üzerine bütün kuvvetimle basmak ve herşeyi ayağa kaldırmak istedim.

Vapur onyedi mil üzerinde idi. Açık bir hava vardı. Bir tarafımda büyük Midilli Adası, coğrafya derslerinde çizdiğimiz haritalara benzemeksizin devam ediyordu. Haritalarda belki de bir saniyenin onda birinde imâl ediverdiğimiz ada saatler saati uzundu. Şundan dolayı söylüyorum ki, vapurda herşey sakindi. Kamarotlar işsiz bir hâla gidip geliyorlardı. Yani bir adamın ne yaptığının farkında idiler.

Öğleye kadar yangın muhbirinin önünden yüz defa gidip geldim! Arası koridorda kimse kalmıyor gibi oluyordu. Derhâl camı kırmak ve parmağımın bütün kuvvetini bu açıkgözlerde yoklamak fırsatını kazanıyordum. Fakat uzun boylu ve kıvırcık saçlı biri, belki bir müzisyendi; mütemadiyen ön ve arka sahanlıklardan karşıma çıkar; bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Âdetâ orta kamaraların arasına rast gelen koridorda garip bir köşe kapmaca oynamaya başlamıştık. Yalnız, bir saniye geldi ki, müzisyen ikinci koridorda kaldı, bir daha gözükmedi. Nakavt oldu.

Yemeğe kadar herşeye rağmen tek başıma kalmadım. Yemeği herkesten evvel bitirmek, dışarı fırlamak istiyordum. Aksiliğe bakın ki, bu sefer de İzmir'e çıkacak bir tütün tacirinin karın ağrısı tuttu. Yemeğe gelmedi. Bunu bir tarafa bırakınız. Daha başka birşey yaptı: Sigara salonundaki iskemlelerden birini sağ koridora, yangın muhbirinin karşısına çekti. Oturdu.

Öğleden sonra kendi kendime şunu düşündüm. Yangın muhbirinin önünden bir defa geçmek ve sinirlerimi yoklamak! Belki, diyordum; ilk tesiri kalmamıştır. Hızla fırladım; ellerim cebimde şiddetle ona doğru yürüdüm. Aynı vaziyette duruyor; gözleri bir karış açık bir halde, avaz avaz, bana kafa tuttuğunu işitiyordum.

Gece oldu. Vapurun bütün pencereleri kapandı. Üstelik camlara mukavvalar geçirildi. Işık maskeleme tertibatı alındı. Fakat, ne yapayım ki koridor maskelenmedi.

Bununla beraber kamarama çekildiğim zaman saat onbuçuktu. İki saat sonra kalkmayı düşündüm. Koridorlar boş olacaktı. Bütün yolcular birer ikişer zaten çekilmişti. *"Tam fırsat"* diyordum; kamaramdan yavaş yavaş çıkacak, her ihtimâle karşı alt koridorla merdiven taksimatının başındaki telefonları açık bırakacak; sonra ana koridorda yangın muhbirine doğru sokularak, cama küçük bir vuruşla…

Birdenbire müdhiş bir feryat vapuru bastı. Pijama pantolonundan bacaklarımı henüz sokmuştum ki, kamara kapısını hızla açtım. Bütün

başlar, alt koridorun kaloriferle boğulacak kadar sıcak sükûnetine, sapları eğilen birer ayçiçeği kadar eğilmişti.

—Aman, dedim, belki bir torpil yedik arkadaşlar…

Bir kamarot hızla geçiyordu:

—Hayır, dedi; yangın zili çalıyor.

Bütün koridorda koşuşturmalar oldu. Birinci, ikinci mevki yolcuları birbirine girdi. Herkes yangını soruyordu. Acaba kazan dairesinde mi? Kaptan köşkü mü yanıyor? Banyo dairelerinden biri mi ateş aldı? Pijamamın üstüne alelâcele pardösümü geçirdim. Yukarı koştum. Bir polis, birisini yakalamış kaptanın odasına doğru götürüyordu. Baktım. Bizim beyaz saçlı müzisyen… Kaptan, etrafındakilere bir istintak hâkimi olup olmadığını soruyordu. Benim küçük kamarota doğru sokuldum:

—Ne var; dedim. Galiba yangın müzisyenin kamarasından çıkmış olacak.

—Bırakın Allah aşkına; dedi. Delinin biri olacak. Durup dururken yangın muhbirinin camını kırıp düğmeye basmış…

Kaptana yaklaştım:

—Ben, dedim. Antakya'ya yeni tayin edilen istintak hâkimiyim. Eğer isterseniz ilk sorgusunu yapabilirim.

Tuhaftır şu insanlar doğrusu…

Vakıt Gaz., Nu. 8229, 7 Birincikânun 1940.